

Antras Pažangos Vajus

Organizatorių lenktynės

Vis didesnis skaičius organizatorių pasirodo savo darbais Pažangos vajų, o veiklesnieji vis greičiau lipa aukštyn į aukštesnius laipsnius. Štai sesuo K. Katkevičienė Chicagoje jau pasiekė trečio laipsnio, kas mus labai džiugina. Brolis A. Laurutanas Chicagoj linksmai rengiasi "sumušti savo pereitą rekordą" ir jau pasiekė antro laipsnio. Antro laipsnio taipgi pasiekė brolis V. A. Kerševičius Scrantone ir brolis J. Tvaronaitis Manchesteryje, Conn. Pirmo laipsnio pasiekė dar du organizatoriai: brolis M. Stakionis iš Lawrence, Mass., ir brolis A. Zimkus iš New Haven, Conn.

3 LAIPSNIS

Jonas Aymanas 38 kp., Brooklyn, N. Y.
K. Katkevičienė 134 kp., Chicago, Ill.
J. Kaulinas 238 kp., Chicago, Ill.
B. Kebkaitienė 352 kp., Detroit, Mich.
C. Pikiel 195 kp., Pittsburgh, Pa.

2 LAIPSNIS

I. Ivoškienė ir E. Karaliūnienė 192 kp., New Kensington, Pa.
V. A. Kerševičius 30 kp., Scranton, Pa.
P. Kučinskas 352 kp., Detroit, Mich.
P. Laurutanas 63 kp., Chicago, Ill.
A. Maliauskas 299 kp., Rumford, Maine
J. Tvaronaitis 207 kp., Manchester, Conn.

1 LAIPSNIS

F. Domash 363 kp., St. Louis, Mo.
S. Masytė 352 kp., Detroit, Mich.
S. Mockus 43 kp., So. Boston, Mass.
P. B. Simanauškas 341 kp., Rhinelander, Wis.
M. Stakionis 41 kp., Lawrence, Mass.
J. Survilas 191 kp., E. Cambridge, Mass.
A. Zimkus 142 kp., New Haven, Conn.

DAR NEPASIEKĘ PIRMO LAIPSNIO
(bet greit ketina pasiekti)

J. Andriušis 35 kp., Wilkes Barre, Pa.
P. Balčikonis 50 kp., Binghamton, N. Y.
Marie Bagočius 175 kp., Arlington, Mass.
V. Baranauskas 227 kp., Des Moines, Iowa
J. Baršketis 92 kp., Courtney, Pa.
B. Brazaičiūtė 132 kp., Seltzer, Pa.
P. Brazaitis 359 kp., Dochester, Mass.
J. Brazauskas 14 kp., Cleveland, Ohio
A. Brazauskienė 104 kp., Pittsburgh, Pa.
J. Buchinsky 50 kp., Binghamton, N. Y.
St. Čerakau 136 kp., Cleveland, Ohio
K. Čepulevičius 226 kp., Chicago, Ill.
M. Cepulienė 77 kp., Rockford, Ill.
J. Čukauskas 104 kp., Pittsburgh, Pa.
Mona Čepulius 348 kp., Rockford, Ill.
K. Deivikis 301 kp., Cicero, Ill.
K. Dibulskis 342 kp., Easton, Pa.
M. Domash 214 kp., St. Louis, Mo.
Emma Ernest 371 kp., Cambridge, Mass.
A. Frenzelis 236 kp., Toronto, Ont. Canada
K. Gaskienė 198 kp., Akron, Ohio
E. Gedgaudas 136 kp., Cleveland, Ohio
A. Gerautauskas 16 kp., Harrisburg, Ill.
S. Godelauskas 205 kp., Schenectady, N. Y.
E. Grabauskienė 164 kp., Frackville, Pa.
P. Gribienė 217 kp., Chicago, Ill.
H. Johnson 232 kp., Thomas, W. Virginia
A. Juškaitis 165 kp., Vandergrift, Pa.
J. Yunevičius 116 kp., Swayersville, Pa.
S. Karsokienė 86 kp., Pittsburgh, Pa.
J. Kasputis 212 kp., Kenosha, Wis.
A. Kaulakis 31 kp., Auburn, Maine
A. Kaunas 290 kp., St. Clair, Pa.
M. F. Kesler 53 kp., Chelsea, Mass.
J. Kemzura 17 kp., Montello, Mass.
J. Kibartas 352 kp., Detroit, Mich.
J. Kluchinskas 164 kp., Frackville, Pa.
V. Kreivėnas 311 kp., W. Frankfort, Ill.
J. Kreipavičius 54 kp., McAdoo, Pa.
A. Kriaučialis 318 kp., Worcester, Mass.
J. Krukonis 188 kp., Boston, Mass.
K. Kulikauskas 235 kp., Albany, N. Y.
M. Kvaratijus 142 kp., New Haven, Conn.
P. Labanauskas 124 kp., Hartford, Conn.
P. Leimonas 200 kp., Detroit, Mich.
A. Levonas 13 kp., Minersville, Pa.
Ona Lukas 64 kp., Baltimore, Md.
K. Mankienė 134 kp., Chicago, Ill.
Jane V. Martin 176 kp., Neponset, Mass.
J. Mačiulis 262 kp., Waukegan, Ill.
O. Marcinkėvičienė 326 kp., Bristol, Conn.
J. Maskelis 352 kp., Detroit, Mich.
A. Matulavič 216 kp., Erie, Pa.

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

SUOMIJA PRISPIRTA PRIE SIENOS

Suomija kovoja
už žuti-buti

Dvidešimts metų atgal Suomijos pilnuose sniego miestuose ir užšalusiuose laukuose ėjo dideli mušiai tarpe "raudonųjų" ir "baltųjų" pulkų. Tai buvo suomių civilis karas, kuris išsprendė to krašto politinį nusistatymą tuoju po to, kai gimė nauja Suomijos respublika. "Raudoniesiems" gelbėjo rusai. "Baltiesiems" vadovavo gen. Baron von Gustav Emil Mannerheim. Tai dar prie Rusijos caro buvęs kavalerijos generolas. Jam į pagalbą atėjo vokiečiai. Švedijos liuosnoriai taipgi gelbėjo. Jis nugalėjo "raudonuosius" ir rusus. Tai buvo balandžio mėnesį, 1918 metais, dideliame mušy prie miesto Viborg.

Dabar tas generolas yra vyriausiu vadu Suomijos kariuomenės. O praeitą savaitę išsivystė mušis netoli to paties miesto Viborg. Šis mušis, galimas daiktas, išriš Suomijos likimą. Suomiai vėl norėjo pagalbos iš Skandinavų, iš sąjungiečių ir kitų pasaulio valstybių, tik jau ne iš vokiečių.

Rusų-suomių karas eina jau nuo lapkričio 30 dienos. Karas rusų, kurių yra apie 180,000-000 ir suomių, kurių vargiai

yra 4,000,000. Nuo jo pačios pradžios rusai "vašino" Suomijos gyventojus bombomis iš oro — bombardavo miestus ir žudė nekeltus gyventojus. Nuo jo pradžios rusai puolė visu smarkumu suomių visuose frontuose. Bet suomiams kiek pagelbėjo žimos šalčiai. Jie taipgi atkakliai visą laiką kariavo. Iki praeitos savaitės rusai mažai ką buvo laimėję, bet daug pralaimėję: daug užmuštų, daug sunaikintų tankų, lėktuvų, kanuolių ir visokios karo medžiagos.

Rusai pakeitė
strategiją

Iki praeitos savaitės rusų-suomių karo frontas tęsėsi per 800 mylių. Į tą ilgą frontą rusai grudo kariuomenę ir stengėsi "žaibo greitumu" suomių nugalėti. Jie buvo atkirte mažą Suomijos siaurumą, kuri skiria Rusiją nuo Norvegijos šiaurėje. Jie stengėsi perkirsti Suomiją ties jos viduriu. Bet tuose frontuose rusų strategija baigėsi dideliu pralaimėjimu. Jie puolė taipgi Karalijos šiaurą sklypą 72 mylių platumo. Tai Suomijos dalis, kuri atskiria didžiausią Europos ežerą Ladoga nuo Suomijos įlankos.

Rusai veržiasi
į miestą Viborg

Be atleidimo rusams puolant, suomių pradžioje trauktis. Bet suomių pozicijos dar nepakriko, nes jie neteko tik mažesniųjų fortifikacijų. Rusai paėmė geroką skaičių mažesniųjų fortifikacijų, praneša jau esą netoli miesto Viborg, kur 20 metų atgal "baltieji" sumušė "raudonuosius" ir jų pagelbininkus rusus. O Viborg, tai vienas svarbesniųjų Suomijos uostų, ir tame mieste gyvena apie 50,000 žmonių. Nors rusai užėmė tik mažesnes Mannerheim fortifikacijų pozicijas, bet pašaliniai tūmtojai spėja, kad suomiams jau prisiėma kovoti už žuti-buti. Kiti tūmtojai sako, kad suomių dar turi kuo atsispirti. O jei jie išsilaikys iki pavasario, tai suomiams į pagalbą ateis Suomijos klampynės, pelkės, balos, ežerai ir upės, kurių ten yra begalinė daugybė ir kur rusams pasunkės transportacija.

Išlaukinė pagelba

Kiek Suomija gavo pagalbos iš svetimų valstybių, sunku pasakyti. Spėjama, kad liuosnoriai iš svetur gal yra nuo 8,000 iki 20,000. Kariškų lėktuvų Suomija iki šiol galėjusi gauti ar dar tik gaus apie 150. Bet spėjant iš reikiamos Suomijai užuojautos, galimas daiktas, kad pagalbos ji gaus daugiau. Skandinavai suomiams tiesioginės pagalbos neteikia, nes bijo užsitraukti Stalino "rustybę". Suomiai tiesioginiai kreipėsi į Švediją prašydami pagalbos praeitą savaitę. Tą prašymą Švedija atmetė. Netik atmetė, bet pareiškė, kad ji per savo žemę neleis ir kitų valstybių ginkluotos kariuomenės į Suomiją pereiti. Ji galės perleisti tik neapsiginklavusius liuosnorius. O taip yra gal todėl, kad jei leistų, tai sąjungiečiai pasiųstų pagalbą suomiams, o tai paardytų gerus santykius tarpe Švedijos ir Vokietijos. Nepaisant to, sąjungiečiai

suomiams gelbsti. Jie Suomijai siunčia karo medžiagą ir amuniciją. Francija pasiuntė lėktuvų, sunkiosios artilerijos, priešlėktuvinių kanuolių. Praeitą savaitę Anglija leido savo piliečiams rašyti liuosnoriais pagelbai suomiams. Bet kaip Francija, taip ir Anglija nenori per daug viešai išeiti su pagelba suomiams, kad tuo nejerzinas rusų ir kad jie nestotų didesnėn pagelbon vokiečiams.

Suomijai gelbsti Suv. Vals-tijos, nors neoficialiai: par-duoda karo reikmenis, o praeitą savaitę senatas nutarė duoti suomiams kreditą pas-kolos \$20,000,000, už kuriuos ji galės nusipirkti karo reik-menų.

Kas toliau?

Suomijos likimas eina ir toliau. Jei rusai įveiktų Suomiją ir pradėtų pulti Norvegiją su Švedija, tai sąjungiečiai irgi įsikištų. O tuomet sąjungiečiams būtų gera proga pulti Vokietiją iš Skandinavijos pakraščiu. Taipgi jau yra nuomonių, kad Vokietija leidžianti rusams laisvai elgtis Suomijoje ir Norvegijoje, o vokiečiai sutikę leisti rusams laisvai elgtis Balkanuose.

Tuo tarpu vokiečiai veda propagandą prieš sąjungiečius. Vokietijos autoritetinga spauda duria svietui į akis, kad sąjungiečiai apleidę Suomiją ir kad tos valstybės likimas jau miglotas. Todel kadina kitas mažas valstybes, kad jos nepasiduotų sąjungiečių globali ar įtakai. Bet tūmtojai spėja, kad Vokietija laubai nenorėtų sąjungiečių įsikišimo į Skandinavijos reikalus, nes tuomet ji negalėtų gauti geležies rudos iš Švedijos. O ta ruda reikiška Vokietijos gyvybei.

ARTIMUOSE RYTUOSE

Anglijos dominijų sekretorius, Anthony Eden, praeitą savaitę nuskrido į Egiptą ir keliavo Suez kanalu, kuris suriša Viduržemio jūrą su Raudonąja jūra. Jo kelionės tikslas buvo pasitikti atplaukusią iš Australijos ir Naujosios Zelandijos kariuomenę, apie 80,000 skaičiuje. Tai maža tų Anglijos dominijų kariuomenės dalis, kurios gali būti kur kas daugiau. O Artimuose Rytuose Anglija koncentruoja ir daugiau kariuomenės, kurios yra 200,000 Egipte ir 70,000 Palestinoje. Francijos kariuomenės Syrijoje yra sukoncentruota apie 300,000. Turkija turinti po ginklu apie 300,000 karių. Tai viso apie 1,000,000 gerai apginkluotų vyrų.

Kam tiek daug kariuomenės tenai koncentruojama? Atsakymas — spėjama, kad šį pavasarį gali kilti karas Balkanuose ir Artimuose Rytuose.

Rumanija rengiasi

Sakoma, Rumanija jau rengiasi karui. Ji šaukia į kariuomenę savo rezervus ir apie pavasarį tikisi turėti 2,000,000 apginkluotų vyrų. Turkija koncentruojanti savo jėgas netoli Rusijos rubėžiaus Kaukazijoje. Tai daro ma beabejo tikslu atkirsti Bagu-Batum, per kur į Rusiją teka aliejus iš Artimųjų Rytų ir taipgi sunaikinti aliejaus šaltinius Baku srity. Iš Jugos-

lavijos ateina pranešimai, buk vokiečiai gelbsti rusams fortifikuoti Juodųjų jūrų pakraščius ir pagerina transportaciją tarpe Rusijos ir Vokietijos.

Turkijos spauda jau atvirai rašo buk sekantį pavasarį Balkanuose bus karas. O ta pati spauda kaltina Vokietiją už "darymą įtakos į rusus pulti Balkanus". Tuo tarpu iš rusų spaudos matosi baimė, kad anglų-francūzų-turkų kariuomenė koncentruojama tikslui ant syk užpulti Vokietiją ir Rusiją — pirmąją iš Balkanų pusės, o antrąją — iš Kaukazijos.

Iš to matosi Balkanuose rukstanti karo dumai.

Kinija

Japonai jau pailso

Iki šiol japonai Kinijoje vis briovėsi pirmyn. Paskutiniu laiku pasireiškė priešingai: kinai stumia japonus atgal. Ir tai eina plačiu frontu. Pietų Kinijoje japonai traukiasi Nanningo linkui. Kinai, juos besivydami, pasiekė punktą 14 mylių atstumu nuo to miesto. Šiauriniame fronte, vidurinėje Mongolijoje, kinai atsiėmė miestą Wuyan ir privertė japonus trauktis toliau.

Japonai sakosi besitraukia į pirmiau nužūrėtas pozicijas. Bet neutralų karo ekspertai mano, kad japonų karingumas jau išsisėmęs. Jie užėmė tam tikrą Kinijos dalį, mėgino užimti dar daugiau, bet jau nebeįstengia. O dalykas esą toks: dideliame Kinijos plote užimti japonams reikia daugiau kariuomenės, daugiau amunicijos, daugiau karo reikmenų, didesnės sargybos saugoti susisiekimo linijas. O tokių jėgų jie neturi. Tuo tarpu užimtose vietose paprastai žmonės jiems kenkia, kiek gali viską naikina ir japonų kareivius žudo. Todel dabar japonams prisiėma suglausti savo linijas, kad atlaikius užimtas pozicijas. Tas parodo, jie nelainėjo tiek, kiek norėjo laimėti. O galų gale gali pralaimėti ir tai, ką iki šiol laimėjo. Tokiu būdu vienas egesorius jau nusisuktų sprandą.

Amerika

Prez. Rooseveltas nori
sutaikyti kariaujančius

Nenaujiena laike karo bandyti sutaukyti kariaujančius. Laike Pasaulinio Karo tokias pastangas dėjo Vatikanas. Popiežius per Italijos valdžią ir neutralės valstybes norėjo paveikti į kariaujančius susitaikyti dar veik pačioje pradžioje karo. Amerika del to irgi nemaža dirbo. Bet nepavyko. Praeitą savaitę Suv. Valstijų prez. Rooseveltas pasiuntė savo atstovą į Europą apžiūrėti galimybes, ar negalima dabartinio karo pertraukti ir susitaikyti. Tuo pačiu reikalu valstijos departamentas tarėsi su neutralėmis valstybėmis.

Prez. Rooseveltas pasiuntiniu yra valstijų sekretoriaus pagelbininkas, Welles, kuris praeitą savaitę laivu Rex išvyko į Europą.

Prez. Rooseveltas pasiuntinys bus "mielai" priimtas Italijoje, Anglijoje ir Francijoje, o gal ir Vokietijoje.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

KL. JURGELIONIS,
Editor
DR. M. J. VINIKAS,
Business Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
307 W. 30-th St., New York, N. Y.
Tel. LAckawanna 4-5529

PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIŲŲ KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

ADV. F. J. BAGOCIUS, prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

J. K. MAZUKNA, vice prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

DR. M. J. VINIKAS, sek.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

ADV. K. P. GUGIS, išdin.,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

DR. J. S. STANESLOW, dr. kvot.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.

S. MOCKUS, išdo glob.,
726 E. 7-th St.,
So. Boston, Mass.

E. MIKUZIUTE, išdo glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Istatų Komisija:

DR. A. MONTVIDAS,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.

ADV. J. J. GRISH,
4631 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

P. DARGIS,
25 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:

J. P. VARKALA,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

K. PIKIELIS,
629 — 54-th St.,
Pittsburgh, Pa.

A. S. TRECIOKAS,
314 Walnut St.,
Newark, N. J.

Kontrolės Komisija:

J. V. GRINIUS,
3120 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.

KUN. M. VALADKA,
1743 N. Summer Ave.,
Scranton, Pa.

J. TAREILA,
826 Bank St.,
Waterbury, Conn.

SLA Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:

S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.

P. B. BALCIKONIS,
67 Court St.,
Binghamton, N. Y.

ADV. K. JURGELA,
359 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

DR. P. GRIGAITIS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

M. VAIDYLA,
814 W. 33rd St.,
Chicago, Ill.

J. MILIAUSKAS,
918 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarybės Komisija:

DR. M. J. VINIKAS,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.

V. J. KOLICZEN,
2222 Forbes St.,
Pittsburgh, Pa.

M. PAUKSTIENE,
2030 Fell Street,
San Francisco, Cal.

Sveikatos Komisija:

DR. P. ZALATORIS,
6600 So. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.

DR. S. A. SLAKIS,
6733 Crandon Ave.,
Chicago, Ill.

DR. I. B. BRONUSAS,
3037 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

K. MICHELSONAS,
741 McDonough St.,
Brooklyn, N. Y.

O. ZORSKAITĖ,
1709 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

V. BUKSNATIS,
104-40 — 117-th St.,
Richmond Hill, L. I. N. Y.

Prieglaudos Komisija:

W. J. MORRIS,
839 Arianna Ave.,
Grand Rapids, Mich.

K. POCIUS,
12048 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.

J. BRAZAUSKAS,
17909 Maplecliff Rd.,
Cleveland, Ohio

Žmogaus laisvė

ŽMOGAUS LAISVĖ yra dalykas, kurio jis siekia nuo senų laikų. Tai yra dalykas, kurį jis augina savyje, kai po savo žmogiškos galės pagrindą, kurs duoda jam progos pakilti virš "gyvenimo mažmožių". Tie "gyvenimo mažmožiai" paprastai susideda iš rupesčių apie valgi ir guoli, o dar labiau iš nematomų ir slėgiančių žmogų senovės papročių, draudimų ir baubų. Suvaržytas tais "gyvenimo mažmožiais" žmogus jaučiasi negalįs iškelti savo gabumų, negalįs išbulinti savo protą, kad geriau supratus gamtos apsirėikimus ir savo paskirtį juose, ir pasireikšti taip, kaip jo protas sako. Todel jis siekia laisvės. Ta jo siekiamoji laisvė daugiausia reiškia proto laisvę.

Tokios laisvės troškimas gal ne visuomet žmogui pasireiškė sužiniai ar aiškiai. Senovės Graikijoje žmonės buvo susidarę gyvenimo sąlygas, kuriose žmogui galima buvo drąsiau pasireikšti, išreikšti savo mintis, nors jos ir buvo priešingos "gyvenimo mažmožiams", ir net juoktis iš senovės dievų. Graikai todėl pirmieji pradėjo įvertinti proto laisvę visai sužiniai. Kada žuvo graikų gyvenimo sąlygos ir su jų žuvimu dingio laisvė, pasiliko laisvės ilgesys — jų raštuose ir jų dailės kuriniuose. Surasti po pusantro tūkstančio metų graikų raštai ir stovylos sužadino jausmus ir protus vėlesnių žmonių, ir nuo to laiko laisvės ilgesys vis daugiau tapo mūsų kultūros dalimi.

Tai yra proto laisvės ilgesys, kurio niekad nepilnas patenkinimas davė mums visus išradimus ir visą mokslą. Tai yra ilgesys, kurs sutvirtina žmogų, kad jis "kepurės nenusiimtų" arba sprando nelenktų prieš joki valdovą, joki autoritetą ir joki tradicijos pašventintą non-sensą. Tai yra ilgesys, kurs neleidžia žmogui pasiduoti "gyvenimo mažmožiams", išgyvenusiems bet neracionaliems papročiams, prietarams ir baubams. Tai yra ilgesys, kurs verčia žmogų įieškoti ko nors geresnio, tikresnio, teisingesnio. Ant kiek žmogus gali pats patenkinti tą ilgesį, ant tiek jis daugiau virsta iš gyvulio į žmogų.

Visokia visuomenė, kuri varžo žmogaus proto laisvę, tuo pačiu kasa sau duobę, ir atima sau viltį pažangos. Šiandien žmogaus proto laisvę visu įnirtimu varžo Europos diktatoriai, neiškiriant ir Lietuvos diktatūros. Duobės, kurias jie

taip kasa, bus labai giles, ir jose žmonės turės virsti gyvuliais gal labai ilgam laikui. Protiškas žmonių sumenkėjimas Vokietijoje, Rusijoje, Italijoje ir kitose diktatūrų šalyse jau dabar labai metasi į akį. Jeigu taip ten bus toliau, tai ten nebelsis žmonių, o tik vieni niekniekiai.

Bet ne tik diktaturose esti varžoma žmogaus laisvė. Laisvės varžymas nepriklauso vien nuo valdžios formos, bet labiausia priklauso nuo visuomenės kultūros. Demokratija gali susidėti iš labai prietaringai išaugintų žmonių, ir joje laisvam žmogui gali nebūt gyvenimo. Suvienytųjų Valstijų tėvai parašė labai demokratinę konstituciją, kuri žmones pripažino lygiais ir nustatė tvarką, kaip tie lygūs žmonės gali savo valdžią išrinkti. Tai buvo mechaniška-aritmetiškas kurinys, kurs turėjo visus patenkin-ti. Bet jie visai buvo užmiršę į tą savo kurinį įdėti žmogaus teisių garantijas. Gerai, kad vėliau susigriebė ir pravedė konstitucijos pataisymus, kuriais maždaug garantavo žmonėms kaikurias jau anglų išreikalaus teises. Be tų pataisymų kažin kaip čia žmonėms būtų klojėsi per šį pusantro šimto metų. Net ir su tomis pataisymų teisėmis pilnos sąžinės laisvės, nekalbant apie proto laisvę, žmogus čia niekad neturėjo. Dar tik nesenai magazinų leidėjas McFarland sėdėjo kalėjime už parašymą straipsnio, kuriame nurodė sifilio pavojų. Dar tik nesenai slaugės ir daktarai buvo kalinami už nurodymus reikalingus gimdymo kontrolei. Plačiai šiandien skaitoma knyga "The Children of God" vaizdžiai ir bešališkai parodo, kaip žiauriai čia buvo persekiojami, mušami ir žudomi mormonai tik už tai, kad jie kitaip tikėjo, negu visi kiti demokratijos piliečiai. Kongresmanai, gubernatoriai, teisėjai ir prezidentai nebuvo šiuo žvilgsniu geresni už tamsią netolerantingą Amerikos liaudį.

Žmogaus proto laisvė yra tas veiksnys, kurs kelia žmogų ir žmones iš gyvuliškumo į žmoniškumą. O tas tikslas ir jo gerbuvį kelia.

Žmogaus proto laisvė negimsta iš valdžios formų. Ji yra visai nepriklausomas nuo valdžios formų dalykas. Ji yra žmogaus vidujinio augimo apsirėikimas. Ji auga su žmogaus žmoniškumu.

Žmogaus proto laisvė yra brangesnė už visas valdžios formas. Ji yra brangesnė už viską.

Konstitucijos pataisymai N 1 ir N 2

PASKELBTIEJI Tėvynėje reikalingiausi mūsų konstitucijos pataisymai, No 1 ir No 2, priminė Susivienijimo narius, kad jie yra Susivienijimo bosai ir kad nuo jų tarimų seimuose priklauso Susivienijimo gerovė. Redakcija jau pradeda gauti laiškus, karštai pritariančių paduotiems konstitucijos pataisymams. Šie pataisymai, išanksto paskelbti ir išanksto visų apsvastyti, jeigu jie bus priimti seime, nebus priimti išnetyčių ar ant greityjų. Juos seimas priims ar atmes, pilnai suprasdamas reikalą.

Straipsnyje, kurs iškėlė šiu dviejų konstitucijos pataisymų reikalingumą, buvo nušviesta praeities ir dabartinė padėtis ir tvarka, valdant Susivienijimo finansus. Tai buvo padaryta atvirai, visai objektyviai, bešališkai, nieko nebijant ir niekam nepataikaujant. Tačiau pas redaktorių nebuvo ir nėra noro kurį nors veikėją asmeniškai kame nors kritikuoti ar kaltinti. Už tai kas buvo negera per paskutinius dvylika metų kalbėti negali būti asmeniškai. Ne vienas asmuo, bet daug asmenų be pažiūrų ar partijų skirtumo savo laiku sirgo finansine karštligė, kuri buvo išsiplatinus Amerikoje. Ta karštligė gal buvo užsikrėtę net ir didžiūma Susivienijimo narių, ir tas rado savo atspindį ir Susivienijimo seimuose. Tik

del tos karštligės, kuri užstelbė sveiką protą, Chicago seimo delegatai panieki-no SLA konstitucijos įstatymą, kurs ne-leido Susivienijimo pinigų dėti į jokių kitų bondsus kaip tik į valstybinius ar valstijinius. Iš tokio konstitucijos paniekinimo nieko gero negalėjo išeiti. Ir kas blogo po to atsitiko, tai niekas kitas kaip tik Chicago seimas tam davė pradžią ir pamatą. Tiesa, konstitucija šiuo žvilgsniu buvo sulaužyta pirmiau, bet Chicago seimas ne tik nepapeikė konstitucijos laužymo, bet ir patį konstitucijos įstatymą paniekino. Del to per dešimt metų Susivienijimas turėjo kentėti.

Kas bloga dar yra dabar, tai yra tik tąsa tos klaidos, kuria padarė Chicago seimas. Viena pamatinė klaida neišvengiamai turėjo gaminti daug kitų klaidų. Mes ibridom į spekuliaciją. Per spekuliaciją pametėme daug pinigų. Paskutiniaisiais keliais metais bandėme atsigrūti, lygiai kaip kazirnikas prasišlošęs bando atsigrūti, bet nemeta kozyrų. Reikalas betgi yra sustoti kaziravus.

Laikai pasikeitė. Per dešimtį metų didelė didžiūma žmonių išsigydė nuo finansinės karštligės. Bent tarp mūsų mažai kas besitiki pralobti nei umai nei ne umai. Susispausti ir nors šiaip taip pragyventi tai yra didžiūmos mūsų tro-

kimas. Niekas šiandien nebenori girdėti apie padvigubinimą pinigų ir net didelių procentų neieško. Niekas tų didelių procentų šiandien nebesiūlo, nenorėdamas apgauti.

Todel tie du konstitucijos pataisymai, kurie pirmoj vietoj užims sekamo seimo dėmesį, yra šio laiko patyrimų ir dvasios išraiška. Su jais Susivienijimas išsigydys ir galės pradėti ramų gyvenimą — be jokių baimių ir drebėjimo už savo turtą.

Redaktorių prašė ir dar sykį prašo kandidatų į SLA viršininkus ir kitų Susivienijimo narių išreikšti savo nuomones apie pasiūlytus du konstitucijos pataisymus. Pirmą visų kitų atsiliepė Susivienijimo vice prezidentas J. K. Mažukna. Ketindamas vėliau plačiau parašyti, savo laiške jis sako:

"Ne tik pritariu tamstos patarimui kuopoms daryti įnešimus seimui del konstitucijos pataisymo bonų pirkime ir pas-kolų davime, bet aš jau senai darbuojuos tarp kuopų, kad tokius įnešimus darytų ir kad visos spekuliacijos būtų išmestos už Susivienijimo durų.

"Niekas negalės manęs įtikinti, kad spekuliativiškas bonų pirkimas Susivienijimo organizacijai būtų naudingas, ir aš niekad os tam nepritariu. Pakartotinai sakau: turime pirkti valdiškus bonus, kurie yra taip saugūs kaip ir pats doleris; paskolas ant morgičių duoti ne didesnes kaip \$10,000 ant vienos nuosavybės ar vienam žmogui ir tikiai Susivienijimo nariui ir nedaugiau kaip 50% tikrosios vertės.

"Prie pirmos progos parašysiu į Tėvynę tame reikale".

Susivienijimo Kontrolės Komisijos pirmininkas J. V. Grinius pritaria konstitucijos pataisymams savo laiške, kurs seka:

Gerbiamas Redaktoriau:

Tilpę Tėvynės No. 6, vasario 9 d. Jusų du įnešimai seimui kaip pataisos prie konstitucijos atrodo geri ir reikalingi.

1-as įnešimas "kad pati Pildomoji Taryba vartotų savo pildomąją galią" gal kiek persiaurai pasakytas, bet Istatų Komisija gal galėtų kiek praplėsti — pagerinti, kiek aiškiau pasakyti. Tai tos komisijos pareiga.

2-as įnešimas del įvestmentų ir morgičių, yra gana aiškus ir yra priimtinas. Jei sekantis seimas tą įnešimą priims ir Pildomoji Taryba juom vaduosis, tai ant toliau vargo ir bėdų su bondsais ir morgičiais nebus ir išeis Susivienijimui ant naudos.

J. V. GRINIUS,
SLA Kontrolės Komisijos pirm.

Kas del konstitucijos pataisymo No 1, ji galima būtų pasakyti vartojant daugiau žodžių. Bet kaip jis išreikštas, ypač anglų kalboje, jis pasako viską, kas reikia pasakyti. Je ne yra pasakyta pagrindinė Amerikos teisė, kad kas yra išrinktas organizacijos biznį ir finansus tvarkyti ir vesti, tai tas turi tą darbą ir atlikti, ir jokių būdu negali kam kitam savo įgaliojimų perduoti. Tas reiškia, kad išrinktoji Pildomoji Taryba negali pasiskirti kitos Pildomosios Tarybos su tokia pat galia kaip išrinktoji ir negali pasiskirti nei komisijos, kuri turėtų kokiam nors reikale Pildomosios Tarybos galią. Su šiuo įstatymu būtų aiškiai uždrausta Pildomajai Tarybai turėti investimentų komisiją, kuri dabar perka ir parduoda bondsus Susivienijimo pinigais, visai neatsiklausiant Pildomosios Tarybos, bet vartojant Pildomosios Tarybos galią. Abejotina yra, ar taip legaliai galima buvo daryt iki šiol. Daugybė Amerikos aukščiausių teismų nuosprendžių taip neleidžia daryti. Bet kad nebūt jokie abejonės bei pagundos, tmes turime įrašyti į savo konstituciją. Konstitucijos pataisyme No 1, kaip jis yra paskelbtas, tas yra išreikšta beveik tokiais pat žodžiais, kokiais tą aukščiausią teismą yra išreikšę.

Mums tos įstatymo apsaugos butinai reikia.

Lietuvos Respublikos Diena

NUO 1935 metų Marylando valstija sulyg priimtos legislaturų rezoliucijos oficialiai mini vasario 16 dieną kaip Lietuvos respublikos įsteigimo dieną, kurioj valdžios įstaigos turi pasipuošti Amerikos vėliavomis. Valstijos gubernatorius kasmet išleidžia priminimą, kad tą dieną Lietuvos respublikos įsteigimas privale būti Marylando valstijoj atsime-namas.

Gubernatorius Herbert R. O'Connor šių metų problemacijoj apie Lietuvos dieną reikšmingai pabrėžė, kad šiandien Lietuvos respublikos likimas yra abejotinas, ir todėl Lietuvos dienos apvaikščiujimas bus reikšmingesnis negu kada nors pirmiau. Tokiu būdu išreikštas jo linkėjimas, kad Lietuvos respublika išliktų gyva, kada ne tik jos laisvė, bet ir gyvybė yra pavojui.

Čia talpiname gubernatoriaus proklamaciją, kurią mums prisuntė brolis W. F. Laukaitis. Ji tilpo Baltimorės angliškuose laikraščiuose.

EXECUTIVE DEPARTMENT

ANNAPOLIS-MARYLAND

GOVERNOR'S PROCLAMATION

REPUBLIC OF LITHUANIA DAY

FEBRUARY 16, 1940

WHEREAS, by virtue of Joint Resolution No. 8, of the Acts of the General Assembly of Maryland of 1935 the Governor is directed to proclaim February 16-th, of each year for the observance and commemoration of the founding of the Republic of Lithuania; and

WHEREAS, that nation's present uncertain outlook, viewed in the light of what has transpired on numerous occasions in the past, makes the observance of this day more significant than ever:

NOW, THEREFORE, I, HERBERT R. O'CONNOR, GOVERNOR OF THE STATE OF MARYLAND, do hereby proclaim Friday, February 16, 1940, as Republic of Lithuania Day and request the officials of the Government of Maryland to display the flag of the United States on all governmental buildings on said day and invite the people of Maryland to observe the day in schools and churches or other suitable places, with appropriate ceremonies in commemoration of the founding of the Republic of Lithuania.

GIVEN, under My Hand and the Great Seal of the State of Maryland, at the City of Annapolis, this 30-th day of January, in the Year of Our Lord, One Thousand, Nine Hundred and Forty.

By The Governor:
HERBERT R. O'CONNOR.
Secretary of State:
FRANCIS PETROTT.

Naujas Lietuvos numeris

Juozo Tysliavos įsteigtas žurnalas Lietuva jau išrodo išgyvenęs laikraštis, nors jam be abejo reikia dar daug daugiau paramos ir daugiau skaitytojų. Kas tik užsirašė Lietuvą, džaukia žurnalo išvaizda ir randa jame vis ko nors įdomaus pasiskaityti. Jau išėjo Lietuvos vasario mėnesio numeris truputį pakeistame stiliuje. Numeris pasvėstas Baltimorės lietuviams su daugeliu baltimoriečių paveikslų. Spausdinamas baltimoriečių poeto Nado Rastenio "Anykščių Šilelio" vertimas anglų kalboje. Geriau pavykęs negu galima buvo tikėtis. Baltimorietis Jonas Šliburis turi šiame numeryje savo stiliaus vaizdelį. Įdomus yra Onos Pilėnienės atsiminimai iš Plymoutho praeities. Yra Prano Bajoro vaizdelis. Taipgi Kl. Jurgelionio ir profesorius Senno straipsniai iš kalbos srities. Tik laikraščio pakraipa tarytum palinko į garbinimą činovnikų. Bet gal tas tik taip pasitaikė. Lietuvos adresas prenumeratorams siųsti yra: Lietuva, 188 Bleecker St., New York, N. Y.

Žinios iš Lietuvos

Vilniaus buklė labai sunki

Vilniaus miesto burmistras K. Stašys painformavo spaudą apie Vilniaus miesto reikalus. Vilnius, ilgus metus išbuvęs atplėstas nuo laisvosios tėvynės ir svetimųjų valdytas, yra atsilikęs tautiniu, ekonominiu ir kitais požiūriais nuo viso Lietuvos visuomenės. Dabar svarbiausias rupeklis yra, kad miesto išvaizda ir jo dvasia atitiktų mūsų didvyrių Gedimino, Vytauto dvasias ir visam lietuvių tautos troškimui.

Vilniaus finansinė buklė yra labai sunki. Ligoninėms, įvairioms globos ir pan. įstaigoms išlaikyti bei bedarbiams kas mėnuo išleidžiama apie milijonas litų, o miesto pajamos padengia tik dalį nuolatinių išlaidų. Pirmoji eilė norima palengvinti darbininkų buklę. Miestui yra reikalinga mokykla. Bedarbių šiuo metu yra užregistruota 13,000, iš jų 6,000 dirba prie viešųjų darbų. Jiems iki pereinamųjų metų galo išleista 700,000 lt. Tikima, kad bent ketvirtadalis bedarbių atkris, nes kai kurie turi ir nemažą turtą, o į bedarbius užsirašė tik tam tikrais sumetimais. Šiems metams sudarytas didelis viešųjų darbų planas, kuriems atlikti reikės pusketvirtą milijono litų.

Vilniaus savivaldybė turi 4 ligonines su 700 lovų, kurios visos yra užimtos. Miestą slepia sunkus palikimas — 300 psichinių ligonių, kurie yra išskirstyti per ukininkus. Butinai reikalinga dar viena ligoninė su nemažiau kaip 1,000 lovų. Švaros reikalai buvo labai apalėsti. Miestas turi kelias apalėstas pirtis. Skubiai reikiama statyti naują modernią pirtį su dezinfekcijos aparatais. Lenkų okupacijos metu daugumas pradžios mokyklų buvo apalėstas parazitais. Mokiniai dabar maudomi

25 sveikatos centrų punktuose, kurių dalį turi pati miesto savivaldybė, o daugumą įsteigė motinoms ir vaikams globoti organizacijų sąjunga.

Pradžios mokyklų Vilniuje buvo rasta 46, jų skaičius padidintas iki 64; jose mokosi per 20,000 vaikų. Neturtinguosius šelpia savivaldybė. Numatoma suaugusiems steigti švietimo kursus ir paskaitas su šviesos paveikslais. Miestas turi kino "Mildą", steigia miesto muziejų ir dar turi zoologijos ir botanikos muziejus. Iš ukininkų įmonių Vilniaus miestas turi autobusų įmonę, betono dirbtuvę, elektros stotį, skerdyklą ir mėsos tyrimo stotį; miesto kanalizacijos tinklas siekia 108 kilometrų ir vandentiekio 100 km.

Vilnius turi 33 prieglaudas su 1,698 vaikais ir 10 senelių prieglaudų su 658 seneliais. Gruodžio mėn. varguomenei šelpti išleista per 90,000 litų. E.

Del likviduojamo turto Klaipėdoje

Už likviduojamas Klaipėdoje Lietuvos piliečių nuosavybes iki šiol jau įnešta į Vokietijos Reichsbanko ir Lietuvos Banko vadinamąją trečiąją sąskaitą arti 8 milijonai litų, kurie bus palaipsniui išmokami tiems asmenims ir firmoms Lietuvoje, kurių nuosavybės Klaipėdoje yra likviduojamos. E.

Stipendijos jaunuomenei

"Lietukis" neseniai įsteigė stipendijų fondą paremti kooperaciją studijuojančių jaunuomenę. Pradžioje buvo pasiskirtos 4 stipendijos po vieną tukstantį litų Vytauto Didžiojo Universiteto studentams ir 4 stipendijos po 600 lt. prekybos mokyklose. Stipendijos yra metinės. E.

Draugija užsienio lietuviams pagalbėti

Trečdaliui lietuvių tautos tebegyvenant išsivijoje visuose pasaulio kontinentuose ir visiems norint palaikyti tarpusavio ryšius su Lietuva, o taip pat nepriklausomos Lietuvos lietuviams norint palaikyti dar glaudesnius ryšius su broliais išsivijoje, susirupinta įsteigti Lietuvoje tokią įstaigą, kuri rūpintųsi ryšių palaikymu su svetur gyvenančiais tautiečiais, kuri galėtų jiems visu kuo padėti, kai išsivijoje grįžta į savo arba savo tėvų gimtąją kraštą arba atvyksta į Lietuvą pasisvečiuoti. Šiomis dienomis ministeris pirmininkas A. Merkys buvo sukvietęs pasitarti eilę asmenų, gerai pažįstančių lietuvių išsivijoje reikalus. Be kitų pasitarime dalyvavo kun. prof. F. Kemešis, Dr. Račkus, adv. Skipitis, M. Avietnaitis ir keltas kitų asmenų, buvusių Šiaurės Amerikoje. Laukiame, kad sumanytoji įstaiga netrukus bus suorganizuota. E.

Stato daugiau amato mokyklų

Šiemet numatyta įsteigti 5 žemesnės amato mokyklas Biržuose, Rokiškyje, Tauragėje, Mažeikiuose ir Šakiuose su dailidžių, murininkų, krosnininkų, kalvių ir šaltkalvių skyriais. Dotnuvos amato mokykla suvalstybinama ir perkeliama į Kėdainius. Įvairiose krašto vietose bus steigiami plitinkams kursai, taip pat ruošiamas planas ir programa papildomai tekstilinių mokyklai steigti. E.

Vargonininkų mokykla

Lietuvos Muzikų Draugija rūpinasi Vilniuje įsteigti vargonininkų mokyklą. Tai bus 4 metų kursai, kuriuose bus paruošiami ne tik geri vargonininkai, bet ir dujų orkestrų vedėjai. E.

Bausmė už kiaušės papjovimą

Davilų apeliokėje, Klaipėdos krašte, paskutiniu laiku buvo užuolpiti keli ukininkai, kurie be leidimo pasipjovė kiaušius. Pas vieną ukininką žandaras atėjo lygiai tuo metu, kada buvo pradėta kiaušės skersti. Mėsa tuojuo buvo atimta. Šis ukininkas ir visi kiti, pagauti kiaušės pjovus, bus smarkiai nubausti.

Prieš pat Kalėdas grįždami iš žvejybos, kuriui ties pat uosto molais audroje sudužus, žuvo trys broliai žvejai iš Vitės priemiesčio: Martynas Kuršius 41 metų, Augustas Kuršius 35 m. ir Fricas Kuršius 34 m. Pirmieji du paliko žmonas su mažais vaikais, o trečiasis rengėsi per Kalėdas apsivesti. Žvejai buvo valdžios paraginoti plaukti žvejoti vokiečių "Winterhilfei" (žiemos pagalba) žuvų maisto. Jų kūnai dar neišmesti, tik laivelio liekanas audra tuojuo išmetė į krantą. E.

Lietuvių kalbos reikalavimai didėja

Nežiūrint Lietuvos priešininkų tebevaromos Vilniuje agitacijos, kad žmonės nesimokyti lietuvių kalbos, norinčių lietuviškai mokytis skaičius nuolat didėja. Įvairiose miesto vietose veikia lietuvių kalbos kursai, o pedagogas Busilas dar suorganizavo eilę kursų, į kuriuos užsirašė 700 klausytojų. Taip pat prasidėjo lietuvių kalbos kursai prie pradžios mokyklų ir prie Vytauto D. gimnazijos, kur lietuvių kalbos mokosi advokatai, gydytojai ir kt. laisvųjų profesijų žmonės. Jau visur pradėdama suprasti, kad lietuvių kalbos sunku bus apseiti. Kai kurie kurstai, kurie pradėjo mokytis nuo pat spalio mėn. pabaigos, šiaudien jau skaito laikraščius ir laisvai susikalba. Didėjant lietuviškai kalbančių vilniškių skaičiui, ir laikraščių pardavimas kioskuose žymiai padidėjo. E.

Prasalinami lenkai mokytojai Vilniuje

Nors lenkų mokyklos per 19 metų labai didelės įtakos padarė į Vilniaus krašto jaunuomenę, jos išauklėjimą ir pačius gyventojus, tačiau daug kur mokinių tėvai, pasirodo, nelaukdami, kol naujoji valdžia įves naują tvarką, išprašė lenkus mokytojus iš mokyklų ir pasiuntė juos ten, iš kur atvykę, o patys pasikvietė lietuvių mokytojus. Pavyzdžiui, švenčionių apskrityje iš 90 lenkų mokytojų liko tik apie 30. Net labai sulenkintose vietose tėvai išprašė iš mokyklų lenkus mokytojus. Nustatyta, kad prie lenkų valdinės pradžios mokyklose dirbo 1,027 ir privatines 300 mokytojų, pačiame Vilniaus mieste dirbo 450 mokytojų valdinės ir apie 300 privatinių. Apie 60—70 nuosimčių tų mokytojų buvo atkelti iš buvusios Lenkijos gilumos. Daug kur provincijoje buvo tokių mokyklų, kur vienas mokytojas turėjo po 100 ir daugiau mokinių, taigi dirbo dviem pakaitomis arba padieiniui, tad nenuostabu, kad mokiniai vieną skyrių tegalėdavo baigti vos per kelis metus. Mokyklų patalpos net pačiame Vilniuje labai prastos, apie mokyklas provincijoje nebegalima ir kalbėti. Lenkų valdžia mokyklų statyba nesirupino, remonto nedarė ir patiems mokytojams algos mokėjo tik pradėdant nuo 130 zlotų, ir ilgą laiką ištarnavęs mokytojas išlaikęs visus egzaminus tegaudavo algos, kiek gauna Lietuvoje žemiausios kategorijos (VI—VII) tarnautojas. Suprantama, kad prie tokios tvarkos, mokykla Vilniaus krašte turėjo žemai stovėti. E.

Seniausias miestelis

Prie pat didžiosios Rudnikų girios, pušynų apsuptas, Merkio, Šaltos ir Gelužos upių vingy stovi seniausias lietuviškas Valkininkų miestelis, minimas senovės Lietuvos dokumentuose, randamas senovės žemėlapiuose ir turis savo herbą — ant pastarųjų kovų stovintį liūtą po karališku vainiku.

Senovėje per Valkininkus ejo didysis vieškelis Vilnius—Krokuva. Čia sustodavo pravažiudami karaliai, karvedžiai; čia 1551 m. sustojęs, lydėdamas į Vilnių savo mirušios žmonos Barboros Radvilaitės palaikus, karalius Zigismuntas Augustas paskyrė jį brolių kunigaikštį Mykalojų Rudą į Radvilą Trakų ir jos pusbrolių kun. Mykalojų Juodą į Radvilą Vilniaus vaivada. Žygy į Maskvą 1812 metais Valkininkuose buvo apsisnėjęs francūzų imperatorius Napoleonas, kurio paliktą žydų sinagogą pobalninį divonėlį su karališkais inicialais ir šiaudien Valkininkų žydai tebesaugo kaip didelę relikviją. Prie Valkininkų yra vykę dideli mušiai: 1700 m. tarp kunigaikščių Sapiegos ir Višnioveckų šalininkų ir 1706 m. tarp rusų ir švedų.

Dabar Valkininkuose yra 2,367 gyventojai, valsciūje yra 11,432 gyventojai, iš kurių 9,722 lietuviai, 1,088 žydai, 410 gudų, 190 lenkų ir keletas rusų ir totorių. Yra sena bažnyčia su buv. pranciškonų vienuolių, veiklia gerai suorganizuota lietuviška bažnytinis choras. Nuo 1888 metų čia kunigavo poetas klebonas kun. Silvestras Gimžauskas, įvedęs bažnyčioje grynai lietuviškas pamaldas ir didįjį altorių įskaldęs įrašą "Asz esnį duona gyva". Valkininkiečiai iki šiol išlaikė ne tik gryną gražią dulkų kalbą, bet ir senuosius lietuviškus papročius. Čia tebėra nepamiršti šimtai padavimų, raudų, dainų, pasakų, papročių ir apeigų. Valkininkietės tebedėvi tautiškaus rubais ir škeptaitėmis, o vyrai gražiai išausčius naminius drabužius. Vienas buv. Lenkijos valdininkas savo raporte apie valkininkiečius taip atsiliepė: "Vietos lietuviai yra aiškūs Kauno valdžios šalininkai ir kovoja su visu tuo, kas lenkiška, taip pat atkakliai reiškia pretenzijas į Vilnių ir jo sritis, kurių, jų nuomone, priklausančios Kauno Lietuvai. Del to valkininkiečiai simpatizuoja esančiai už administracijos linijos Vilniaus vadavimo sąjungai. E.

Skirsto į vienkiemius

Vilniaus krašte šiemet numatyta vienkiemiais išskirstyti apie 200 kaimų. Eilė matininkų jau išsiųsta į Vilniaus kraštą paruošiamiesiems darbams atlikti. Skirstymas prasidės tuojuo pavasarį. E.

"DIRVA"

25 m. Jubiliejinis Vajus Tautinis savaitinis laikraštis, eina 25-ti metai Redaguoja žinomas rašytojas K. S. KARIPIUS

Prenumerata metams:
Amerikoje ---- \$2.00
Pusei metų ---- \$1.00

EKSTRA: Kurie išsirašys 1940 m. laike Jubiliejinio Vajaus gaus Dirvą už \$2 metinę mokestį per 15 mėnesių. Susipažinimui viena laikraščio laida siunčiama dykal.

Adresuokite:

"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio.

Nubaudė už klausymą radio

Ypatingasis teismas Klaipėdoje nuteisė 12 lietuvių darbininkų ir 1 darbininkę už Kauno radio muzikos klausymą įvairiomis bausmėmis nuo pusantro iki pusės metų kalėjimo. Šilutėje nuteista 12 metų kalėti viena vokiečių mergina už susidėjimą su lenku belaisviu, kurių čia daug dirba ukiuose. E.

Jau nusavina 37 dvarus

Vilniaus apygardos žemės reformos komisija nutarė nusavinti 29 savininkų 37 dvarus bei palivarkus, esančius Maišiagalos, Trakų, Pabradės, Paaberžės, Turgelių, Jasiunų, Rudaminos, Eišiškių ir Rudiškių valsčiuose. Bendras nusavinamų dvarų plotas sudaro 9,264 ha. Nusavintoji žemė skiriamas žemės reformos reikams. E.

M. Biržiška Vilniaus universitete rektorius

Sausio 15 d. Vilniaus universiteto senatas išrinko universiteto rektorium prof. Mykolą Biržišką, o prorektorium prof. Leoną Šalčią. Universiteto bibliotekos direktorium išrinktas žymusis Lietuvos bibliografas prof. Vaclovas Biržiška. Universiteto samata numatyta 2,5 milijono litų, o universiteto pajamų tikimasi tik 500,000 lt. Sausio 15 d. prasidėjus universiteto mokslui, ten nusikėlė iš Kauno V. D. universiteto humanitarinio, teisių ir filosofijos-teologijos fakultetai su savo studentais. E.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI MUSŲ GYDYTOJAI

Adv. F. J. Bagočius,
"Keleivio" Name,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Valandos kasdien: 9 iki 7.

Adv. K. P. Gugis,
Chicago, Ill. Kamb. 1431-1434.
Namuose: 3323 So. Halsted St.
Ofisas: 127 No. Dearborn St.
Vakarais: 6 iki 8:30.

Adv. C. Voketaitis,
50 Court Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: TRiangle 5-3622
Tel. EVergreen 8-7179

Dr. G. J. Tarulis,
Osteopatas Gydytojas,
7912 So. Halsted Street,
Chicago, Ill.
Valandos: 10—5 ir 7—9.

MUSŲ GRABORIAI

Tel. Stagg 2-0783 Notary Public
JOSEPH LeVANDA
(Levandauskas)
UNDERTAKER
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS
SLA N A R Y S
Tel. So. Boston 9423

Real Estate & Insurance
Specializuojam: Biznialis,
Gyvenimo Namais ir Farmoms
Mandagus ir Greitas Patarnavimas
322 W. Broadway, South Boston, Mass.

Benedict J. Schegaus
Real Estate & Insurance
Mortgage Loans
195 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-1241

John Naghten & Co.
Established 1863
Insurance
1963 Insurance Exchange
Chicago, Illinois

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRASTIS

VIENYBĖ

Svarbus įvykiai Dabar Kasdien Atsina

VIENYBĖ skatindami kasdien sužinosite svarbiausius įvykius kare, Lietuvoje ir visame pasaulyje. VIENYBĖ plačiai rašo apie Amerikos lietuvių veikimą, kelia aktyvius ir gina tautinius lietuvių reikalus, platina mokslo ir kultūrą, kovoja su lietuvių nutautimu. VIENYBĖ kas savaitę leidžia jaunimui puslapį anglų kalba, Moterų Pasaulį, Philadelphia's žinių ir Kanados puslapius. VIENYBĖS dienraštis metams siunčijamas už \$7.00. Metinė prenumerata išsiek sumokėję dienraščio mėnį gauna dovanoms knygų. VIENYBĖS vienos dienos laida nemokamai siunčiama susipažinti. VIENYBĖ turi turtingą knygyną. Reikalaukite katalogų. VIENYBĖ užlaiko didelę spaustuve. Spausdina laikraščius, žurnalus, reikalingas kontorams knygas ir atlieka visus kitus spaudos darbus. Visais reikalais kreipkitės:

VIENYBĖ
193 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS UŽSIENIŲ INFORMACIJŲ BIURAS. Parduo-da laivakortes visų linijų geriausiais laivais. Išrupina dokumentus ir išrengia kelisvius į visas pasaulio šalis. Pateiktai surasti seniau atvykusių laivų vardus ir datas. Laidžia įvairius dokumentus, igaliojimus, pirkimo ir pardavimo aktus. Doro nuorašus ir vertimus visomis kalbomis. Persiunčia pinigų ir siuntinius į Lietuvą.

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU
193 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

"JIEŠKOKITE MANE TELEFONŲ KNYGOJE"

JUS SUTAUPOTE LAIKĄ KADA GALITE SUSITARTI PER TELEFONĄ

Jūs galite sutaupti valandas laukimo, nesuskaitomus žingsnius ir daug nusiviltimo, jeigu jūs turite telefoną, per kurį galite padaryti susitarimus su žmonėmis išanksto.

Jūsų plaukų taisytoja gali paskirti laiką, kada galės su jumis pasimatyti... jūsų teatras gali jums pasiūlyti, koks judis rodoma... geležinkelio ar buso stotis jums praneš tikrą laiką ir kainą. Jūs daug galite atlikti nusipirkimui reikmenų per telefoną greitai ir lengvai. Jeigu jūs neturite telefono, užsisakykite šiaudien.

NEW YORK TELEPHONE COMPANY

MAŽIAU KAIP TRYS PENKTUKAI PER DIENĄ PALAIKYS TELEFONĄ JUSŲ NAMUOSE — UŽSISAKYKIT ŠIANDIEN!